

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení zákon č. 331/2011 Z. z. v znení neskorších predpisov

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2024/438>

Materiál v pripomienkovom konaní do 13.09.2024

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Materiál bol predložený do medzirezortného pripomienkového konania Ministerstvom financií SR ako iniciatívny materiál

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Primárnym cieľom novelizácie zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“), je, v súlade s vyššie uvedeným, realizácia špecifických opatrení v oblasti práva na odpočítanie dane, ako aj jeho opráv a úprav. Sleduje sa prijatie takých pravidiel zodpovedajúcich základným požiadavkám spoločného systému DPH, cieľom ktorých je zabezpečiť presnosť odpočítanej dane z tovarov a služieb a tým aj neutralitu daňového zaťaženia. Zmenami a doplnením zákona o DPH dôjde najmä k rozšíreniu prípadov, na ktoré sa bude vzťahovať povinnosť opravy odpočítanej dane, k spresneniu legálnej definície pojmu „investičný majetok“ a k úprave pravidiel v oblasti úpravy odpočítanej dane pri investičnom majetku. Zároveň z dôvodu požiadaviek aplikačnej praxe dôjde k úprave niektorých ustanovení zákona o DPH.

Návrh zákona má nadobudnúť účinnosť dňa 01.01.2025, okrem vymedzených ustanovení, ktoré nadobudnú účinnosť neskôr.

Postoj RÚZ k materiálu

Primárnym cieľom novelizácie zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“), je, v súlade s vyššie uvedeným, realizácia špecifických opatrení v oblasti práva na odpočítanie dane, ako aj jeho opráv a úprav. RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedené zásadné pripomienky.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačnému bodu 10

Ustanovenie navrhujeme vypustiť

Odôvodnenie:

Navrhujeme zachovať uplatňovanie stanovenia hodnoty dodaného tovaru podľa § 8 ods. 3 a dodanej služby podľa § 9 ods. 2 a 3 v súčasnom znení zákona, nakoľko určovanie ceny na základe kúpnej ceny v čase dodania je neadekvátne, administratívne a finančne náročné.

Platitelia dane často bezodplatne dodávajú tovar (drobné vybavenie kancelárií, počítače a pod.) školám, združeniam. Takýto majetok po niekoľkých rokoch používania ani nemožno na trhu adekvátne ohodnotiť, dohľadať, keďže sa takýto druh tovaru rýchlo na trhu mení a posúva technologicky vpred.

Argumentáciu v osobitnej dôvodovej správe týkajúcu sa smernice 2006/112/ES považujeme za nenáležitú, nakoľko smernica 2006/112/ES umožňuje členským štátom úpravu štátneho zákona aj vo vlastných medziach a keďže práve ustanovenie § 22 ods. 5 zákona o DPH prešlo úpravou pred necelými 4 rokmi v nadväznosti na aplikačnú prax, považujeme za správne aktuálne znenie zákona ponechať v platnosti.

2. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačnému bodu 10 (§ 22 ods. 5) a 18 (§ 53 ods. 5)

V návrhu zákona žiadame presne definovať čo sa považuje za kúpnu cenu podobného tovaru v čase dodania resp. nákladmi na vytvorenie tohto tovaru v čase jeho dodania ak kúpna cena neexistuje a akým spôsobom má platiteľ dane tieto skutočnosti preukazovať.

Odôvodnenie:

Z uvedeného ustanovenia nie je zjavné akým spôsobom má platiteľ dane postupovať pri stanovovaní kúpnej ceny a akými podkladmi má následne túto cenu zdôvodňovať. Stanovenie takejto ceny môže byť v praxi komplikované a časovo a finančne náročné (napr. v prípade, ak bude správca dane požadovať znalecký posudok).

Z uvedeného dôvodu žiadame presne definovať, akými spôsobmi má platiteľ dane postupovať a aké podklady budú akceptované ako dôkaz v prípade daňovej kontroly (aby sa v praxi nestalo, že správca dane bude vyžadovať doklady nad rámec požadovaný zákonom). Znenie predmetného ustanovenia v danom kontexte preto považujeme za vágne, neurčité a odporujúce princípu právnej istoty. V danom kontexte si dovoľujeme upozorniť predkladateľa, že právna úprava ma byť jasná, vecná a zrozumiteľná.

3. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačnému bodu 13

Ustanovenie navrhujeme vypustiť

Odôvodnenie:

Na základe navrhovaného znenia už nebude možné uplatňovať výdavky na pohonné látky v pomere 80/20, ak je vozilo používané na súkromné účely. Navrhovaná úprava podľa nášho názoru opätovne zvýši administratívnu záťaž pre podnikateľov, keďže bude potrebné, za účelom preukázania oprávnenosti výdavkov na spotrebované pohonné látky viesť knihy jász a zároveň to bude mať dopad na daňové výdavky subjektov, nakoľko si nebudú môcť uplatniť výdavky na pohonné látky v takej miere ako doteraz.

4. Zásadná pripomienka k čl. I, novelizačnému bodu 15 (§53 ods. 1 a 2), bodu 19 (§ 54 ods. 1 a 2), bodu 22 (§54a ods. 1), bodu 24 (§ 54d ods. 1 a 2) a bodu 41 (Príloha č.1)

Navrhujeme rozšíriť dôvodovú správu o praktické príklady ako sa bude novo navrhovaná zmena aplikovať v praxi. Zároveň žiadame, aby k uvedenej úprave bol následne vydaný metodický pokyn obsahujúci prípadové štúdie (vrátane príkladov k prechodným ustanoveniam).

Odôvodnenie:

Navrhované zmeny týkajúce sa odpočítania dane pri investičnom majetku vrátane zmien týkajúcich sa prílohy č. 1 sú navrhnuté komplikovane a používateľovi zákona nie je hneď jasný zámer zákonodarcu (najmä v prípade prílohy č. 1). Uvedené môže preto spôsobiť praktické komplikácie pri zavádzaní novej právnej úpravy do praxe. Z uvedeného dôvodu žiadame doplniť dôvodovú správu o praktické príklady, ktoré budú následne slúžiť ako podklad pre finančnú správu pri príprave metodického pokynu. V opačnom prípade možno návrh zákona považovať za v rozpore s princípom právnej istoty a predvídateľnosti práva a zároveň za v rozpore s programovým vyhlásením vlády SR 2023 – 2027 v časti, v ktorej sa vláda zaviazala, že jej prioritou bude vytvorenie predpokladov pre stabilitu podnikateľského prostredia a predvídateľnosť legislatívneho prostredia a záväzok garantovať prediktívnu legislatívu.

5. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačnému bodu 18

Ustanovenie navrhujeme vypustiť

Odôvodnenie:

Navrhujeme zachovať povinnosť odvieť daň vo výške odpočítanej dane platiteľom dane, prípadne z daňovej zostatkovej ceny pri nezákonomn prisvojení si tovaru inou osobou. Je neprípustné, aby platiteľ dane odvádzal daň pri krádeži tovaru vo vyššej/inej výške, ako si uplatnil na vstupe pri kúpe tovaru. Uvedené je v rozpore so zásadou neutrality DPH (kúpna cena tovaru v čase dodania môže byť ďaleko vyššia ako nákupná cena, za ktorú platiteľ dane odcudzený tovar obstaral v čase nadobudnutia).

6. Zásadná pripomienka k čl. I., novelizačnému bodu 19 až 21

Ustanovenie navrhujeme vypustiť

Odôvodnenie:

Navrhujeme ponechať v § 54 ods. 1 písm. a) hodnotu hnuiteľných vecí na úrovni 3 319, 39 eura a viac. Tento návrh je podložený praktickými znalosťami, keďže platiteľ dane môže napríklad obstaráť hmotný majetok notebook za 1 702 eur na 100% účely svojho podnikania, avšak notebook môže byť po dvoch rokoch zastaraný, nepoužiteľný a

požadovať úpravu odpočítanej dane pri takomto majetku považujeme za neadekvátne, keďže by zároveň dochádzalo k narúšaniu zásady neutrality dane.

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2024/438>